

ZURNAL 7

UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUCI ROČNÍK 21

• 11. listopadu 2011

V čísle:

Nový prorektor UP • Presentace univerzity v Brně a v Bratislavě • Podnikatelský inkubátor VTP je High-tech nemovitostí roku • Novinky z oddělení komunikace • S doc. Tomášem Lebedou o fungování demokratických mechanismů • Ceny děkanky PDF

• **Trofej symbolizující nejen sportovní zápolení převzal 1. listopadu v olomouckém Arcibiskupském paláci děkan Fakulty tělesné kultury UP doc. Zbyněk Svozil (vpravo). V závěru slavnostního galavečera uspořádaného k oslavě dvacetileté existence fakulty mu ji předal rektor UP prof. Miroslav Mašláň jako ocenění celé fakulty.**

(Další informace najdete na str. 2)

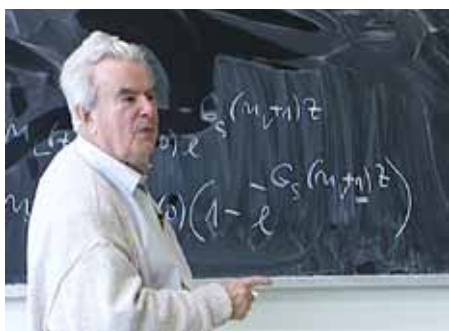
-red-, foto Irena Pláteníková ▶

Mezinárodní komise pro optiku ocenila celoživotní dílo profesora Jana Peřiny

■ Prof. Jan Peřina, DrSc., mezinárodně uznávaný odborník v oblasti kvantové, statistické a nelineární optiky, byl poctěn prestižní Cenou Galilea Galileiho Mezinárodní komise pro optiku (International Commission for Optics, ICO).

Prof. Jan Peřina, člen Katedry optiky PŘF UP, Společné laboratoře optiky UP a Fyzikálního ústavu AV ČR a od roku 2010 také senior researcher v Regionálním centru pokročilých technologií a materiálů na UP, se ve své vědecké práci věnuje především teorii koherence světla a je spoluobjevitelem vlastností neklasického světla. Je autorem mnoha prestižních vědeckých prací a recenzí z oblasti teorie koherence, fotopulsní statistiky a nelineární a kvantové optiky s citovaností více než 2000.

Výbor ICO pro udělování Ceny Galilea Galileiho, jehož členy jsou přední odborníci z celého světa, ocenil prof. Jana Peřinu touto cenou za rok 2011 za jeho „významné výsledky na poli kvantové optiky a koherence týkající se neklasických stavů, které byly získány za obtížných okolností“. Výbor považuje za pozoruhodný mj.

objem vědecké práce, kterou prof. Peřina vykonával za tak obtížných podmínek, jaké existovaly v Československu v době jeho vrcholové tvůrčí činnosti. Peřinovy výzkumné články a knihy, zvláště pak Coherence of Light (1972), slouží jako přední zdroj informací a inspirace pro výchovu generací vědců a studentů.

Prof. Jan Peřina je absolventem Univerzity Palackého, doktorem přírodních věd (RNDr.) se stal v roce 1966 a kandidátem věd (CSc.) v roce 1967, vědeckou hodnost doktora věd (DrSc.) získal v roce 1984 na Karlově Univerzitě v Praze. Pracoval na Istituto di Ricerca sulle Onde Elettromagnetiche ve Florencii (1968), byl hostujícím profesorem na Wroclawské technické univerzitě (1974 a 1977) a na Univerzitě v Jeně (1976), působil jako hostující vědecký pracovník Isidor Issac Rabi na Kolumbijské univerzitě v New Yorku (1983) a jako hostující profesor na Univerzitě „La Sapienza“ v Římě (1981 a 1986) a také na univerzitách v Rakousku (Innsbruck, Graz a Atomový ústav ve Vídni, 1991).

Prof. Jan Peřina byl zvolen členem Americké optické společnosti (1984), Učené společnosti ČR (1995) a místopředsedou Českého a slovenského segmentu SPIE (SPIE – The International Society for Optics). Je členem mezinárodních redakčních rad Progress in Optics, Jemná mechanika a optika a Optica Applicata a členem redakčních rad Journal of Modern Optics (bývalá Optica Acta), Quantum Optics, Czechoslo-

Dokončení na str. 9

Kandidátkou na děkanku Právnické fakulty je prof. Milana Hrušáková

■ Pravděpodobně i ve druhém funkčním období 2012–2016 povede Právnickou fakultu UP prof. Milana Hrušáková. V tajné volbě o tom

9. listopadu rozhodl Akademický senát PF UP. Souhlas s její kandidaturou vyjádřilo v Rotundě Právnické fakulty 12 senátorů. Děkankou se stane poté, kdy ji do funkce jmenuje rektor UP.

Podle stanovených pravidel se senátoři fakulty usnesli na návrhu na jmenování děkanky tajným hlasováním. Aby kandidatura na děkanku Právnické fakulty UP prof. Milany Hrušákové mohla být postoupena rektorovi UP, musela současná

Dokončení na str. 5

Univerzita Palackého pořádá
na všech fakultách

Den otevřených dveří 26. listopadu 2011

Uchazečům o studium se tak nabízí vynikající příležitost získat přehled o otevřených oborech, podmínkách přijímacího řízení, průběhu a jednotlivých formách studia a další užitečné informace.

Více o programu Dne otevřených dveří na jednotlivých fakultách na internetových stránkách UP

www.studuj.upol.cz

S ohledem na státní svátek ve čtvrtek 17. listopadu 2011 a v souladu s dohodou s vedením fakult, kde bude individuálně uděleno děkanské volno, uděluje rektor UP

rektorské volno dne 18. listopadu 2011

zaměstnancům Rektorátu UP, Akademik sport centra, Správy kolejí a menz, Centra výpočetní techniky, Knihovny, Projektového servisu, Vědeckotechnického parku a Vydavatelství UP.

Univerzita Palackého má nového prorektora

■ S účinností od 2. října vede úsek zahraničních vztahů Univerzity Palackého prof. Ladislav Daniel, vedoucí Katedry dějin umění Filozofické fakulty. „Na Univerzitě Palackého pracuji od roku 1998 a vždy jsem ji vnímal za významnější, než se sama cítí. Má na to prezentovat se více, než činí. I proto bych rád inicioval uzavření nových smluv po celém světě, a podporoval tak zřetelnější zviditelnění naší alma mater na mezinárodní úrovni,“ řekl prof. Ladislav Daniel před Akademickým senátem UP. Právě ten vzal na svém zasedání 2. října záměr rektora UP jmenovat prorektorem prof. L. Daniela na vědomí. Vůči tomuto kroku rektora senát neměl žádných připomínek.

Prof. Ladislav Daniel nahradil ve funkci prorektora Mgr. Jakuba Dürra, který se stal zástupcem stálé představitelky České republiky při Evropské unii a stálým představitelkem ČR v COREPER I.

-map-, foto -mo-

Velvyslankyně Kanady na UP

■ Její excelence Valerie Gail Raymond, velvyslankyně Kanady v České republice, navštívila 1. listopadu Univerzitu Palackého. Společně

s mluvčím ambasády Michaelem Vlčkem, který má na starost oblast vzdělávání a vnější vztahy, představili zástupcům vedení UP v čele s rektorem prof. Miroslavem Mašláňem kanadské programy, jež jsou aktuálně věnovány studentům a mladým lidem z České republiky.

-map-, foto -mo-

13th World Psycho-Oncology Congress

■ Ve dnech 16.–20. října se v turecké Antalyi konal 13th World Congress of Psychooncology s podtitulem Integrating the Psychosocial Domain into Routine Cancer Care: Bridging Continents and Cultures for Global Cancer Support.

Mezi nejvýznamnější odborníky, kteří vystoupili se svým příspěvkem, patřili prof. David Spiegel (shrnutí dosavadních poznatků v oblasti péče o pacienty po ukončení léčby), prof. Christoffer Johansen (problematika výzkumných metod a epidemiologie v oboru) a Luzia Travado Clin Psych (psychoonkologie v kontextu lidských práv). Za Českou republiku se aktivně zúčastnily PhDr. Marie Nosálková (UPOL, Amelie, o.s.) s příspěvkem polemizujícím o pozadí odmítání onkologické léčby a Veronika Koutná (UPOL, Amelie, o.s.) s posterem s výsledky studie kvality života blízkých onkologických pacientů.

(Další informace viz kontakt amelie.olomouc@amelie-os.cz a www.ipos-society.org.

PhDr. M. Nosálková, Katedra psychologie FF

Fakulta tělesné kultury slaví 20. narozeniny. Svíčky na dortu sfoukla minulý týden

■ Dvacet let patří Fakulta tělesné kultury (FTK) do svazku Univerzity Palackého. Významný milník si fakulta připomněla slavnostní akcí v úterý 1. listopadu v prostorách Arcibiskupského paláce v Olomouci. Hosty provedla večerem Ivana Plíhalová, herečka Moravského divadla Olomouc a současně letošní královna Majálesu UP. Akce se zúčastnili současní i bývalí studenti a zaměstnanci fakulty, zástupci olomoucké univerzity, města i kraje, jakož i další partneři fakulty.

Decanus Emeritus – Facultas Culturae Physicae

Nejdůležitějším bodem galavečera bylo ocenění čtyř osobností, které v průběhu dvacetiletí stály v čele fakulty (na snímku zprava) – profesori Bohuslav Hodaň a František Vaverka, profesorka Hana Válková a docent Dušan Tomajko. Ti si kromě zaslužených ovací odnesli také na míru vyrobené pamětní prsteny s vročením, znakem univerzity a latinským textem Decanus Emeritus – Facultas Culturae Physicae (tzn. emeritní, zasloužilý děkan Fakulty tělesné kultury). Součástí prstenu je i monogram oceněného.

Vzpomínky, balet, divadlo a dort

Cílem večera však bylo také připomenout důležité či zajímavé momenty, kterými FTK za dobu své existence prošla. „V souvislosti s oslavou dvacátých narozenin fakulty jsem si vzpomněl na výrok našeho největšího vědce a akademika, který se jen pouhou shodou náhod nestal děkanem či rektorem, totiž na slova Jára Cimrmana. Ten kdysi údajně prohlásil: ‚Budou se raději zabývat budoucností, neboť minulost se neustále mění.‘ Ano, je nezbytné hledět vpřed a rozhodně nehodlám polemizovat s mistrem Cimrmanem. Jen dodávám, že je třeba navazovat na vše dobré, co se podařilo v minulých letech vybudovat. A to nejen

v pozitivním smyslu, ale i při snaze vyhnout se opakování chyb z minulosti,“ zdůraznil doc. Zbyněk Svozil, současný děkan FTK UP.

Součástí programu bylo také vystoupení členů Občanského sdružení Balet Globa, kteří provedli hudebně-pohybové vystoupení na vozíku a krátké představení Divadla Konvikt, během něž herci přímo na pódiu „upeklí“ dort, který pak předali rektorovi UP prof. Miroslavu Mašláňovi.

„Výroční večer jsme chtěli připravit v duchu univerzitních tradic, zároveň ale bylo naším cílem udělat jej trochu jinak, nenudit. Důležitou roli hrála také audiovizuální složka, kterou ještě umocnilo speciální osvětlení sálu,“ dodal Mgr. Radek Palaščák, vedoucí oddělení komunikace UP a člen organizačního týmu.

FTK ve spotu a v reportáži

Během slavnostního večera se odehrála „světová premiéra“ nového promo spotu FTK, který zachycuje současnou tvář šesté z osmi fakult UP. Spot můžete nyní shlédnout na YouTube profilu UP, nebo si jej stáhnout z univerzitních webových stránek v sekci Ke stažení v levém menu. Reportáž Studentské televize o průběhu oslav najdete na www.upol.cz/.

-rp-, foto Irena Pláteníková

Z JEDNÁNÍ VĚDECKÉ RADY UP

- Vědecká rada UP na svém zasedání 24. října **schválila návrhy na jmenování profesory – prof. Dr. rer. nat. Lubomíra Špaňhela**, profesorem pro obor Fyzikální chemie a **doc. Mariána Zouhara, Ph.D.**, profesorem pro obor Filozofie. Oba schválené návrhy budou postoupeny MŠMT k dalšímu řízení.
- Vědecká rada UP projednala **Aktualizaci dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a tvůrčí činnosti UP na rok 2012.**
- Vědecká rada UP **schválila udělení Ceny Františka Palackého v roce 2012 panu profesoru Josefu Jařabovi.**
- Vědecká rada UP **schválila prof. Pavla Hobzu jako proslavitele přednášky k poctě J. L. Fischera.**
- Vědecká rada UP **schválila žádost FF o prodloužení akreditace** řízení ke jmenování profesorem a habilitačního řízení v oboru Teorie literatury. Žádost bude postoupena akreditační komisi MŠMT.

-red-

Listopadové slavnostní akty: noví doktoři, docenti a emeritní profesor

■ Na devadesát absolventů doktorských studijních programů šesti fakult Univerzity Palackého bylo 4. listopadu slavnostně promováno. V aule Filozofické fakulty byly téhož dne přiznány práva emeritního profesora prof. ICDr. Edwardu Góreckému, který byl mj. vedoucím Katedry církevního práva Cyrilometodějské teologické fakulty od jejího vzniku v roce 1997 až do června 2005. Předáno bylo také čtyřicet jmenovacích dekretů nově habilitovaným docentům.

„Je pravda, že naše práce nás stála mnoho úsilí a byla někdy doslova řeholí. Uvědomujeme si ale, že byla také obrovským obohacením a obrovským darem. Za tento dar bych chtěla poděkovat naší milé alma mater, která nám svým týmem špičkových odborníků poskytla zázemí,“ sdělila ve své děkovné řeči doc. Světlana Brychtová za docenty Lékařské fakulty. Dodala, že nově jmenovaní docenti jsou si velmi dobře vědomi závazků, které plynou z jejich nového postavení. Podle jejích slov se všichni budou snažit využít nabyté znalosti a zkušenosti ve své profesi

i ve vědecké práci, v níž chtějí pokračovat. Využijí je i v práci se studenty, při výchově nové generace, a tak i celé společnosti. „Chtěla bych se s vámi dnes podělit o velkou radost, kterou mám právě teď jako máma čtyř dětí. Objektivně se mi totiž podařilo dokázat, že mateřství a početná rodina nejsou překážkou k odborné práci,“ dodala ve zcela zaplněné aule FF UP doc. Světlana Brychtová.

Noví docenti převzali diplomy stvrzující nejvyšší stupeň vzdělání, který jim univerzita mohla nabídnout. Podle starých tradic tak

získali právo přednášet na vysokých školách. „Tato svoboda však přináší novou zodpovědnost. Dopadne na vás tíha vedení výzkumných kolektivů, tíha přípravy nové generace výzkumných a vědeckých pracovníků. Univerzita od vás očekává nové poznatky ve vámi pěstovaném oboru, očekává od vás, že tyto poznatky budete produkovat a prezentovat. A co víc, očekává od vás, že prosadíte uplatnění těchto poznatků v aplikační sféře,“ řekl prof. Miroslav Mašláň, rektor UP.

M. Hronová, foto M. Otava

Čestná medaile prof. Teisingera pro docentku Jarmilu Fialovou

■ Při příležitosti 30. kongresu pracovního lékařství s mezinárodní účastí byla doc. Jarmile Fialové, CSc., z Kliniky pracovního lékařství LF UP udělena čestná medaile profesora Teisingera, nestora pracovního lékařství u nás. Společnost pracovního lékařství ČLS JEP oceňuje touto medailí významný odborný přínos pro obor pracovního lékařství a jeho další rozvoj.

Jubilejní kongres se konal ve dnech 13.–14. října v Praze a jeho spolupořadatelem byla Klinika pracovního lékařství LF UP.

-mn-, foto archiv kongresu

Čestnou medaili předala doc. Jarmile Fialové (na snímku vlevo) za Společnost pracovního lékařství prof. D. Pelclová, CSc.

Stručně

■ **Akademický senát UP**, jehož zasedání proběhlo 2. listopadu, měl mj. na programu Aktualizaci dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a tvůrčí činnosti UP na rok 2012, volbu zástupců UP do Rady vysokých škol a projednání zakladatelské smlouvy Zájmového sdružení právnických osob „OK4Inovace“+RIS. ■ **Seminář s názvem Aktivní v každém věku**, určený zájemcům o problematiku zdravého životního stylu a pohybových aktivit seniorů uspořádala ve dnech 3.–4. listopadu v prostorách Sportovní haly UP Katedra aplikovaných pohybových aktivit FTK. ■ V rámci pravidelného Cyklu judaistických přednášek pro veřejnost se 26. října uskutečnilo v knihovně Centra judaistických studií Kurta a Ursuly Schubertových FF UP **autorské čtení Davida Hrbka** (na snímku). ■ **Současné podobě internetového poradenství v sociálních službách s důrazem na jeho kvalitu a legislativu** byla věnována konference, kterou pod názvem **Internetové poradenství v praxi – kvalita a budoucnost** připravila na 21. říjen Katedra sociologie a andragogiky FF.

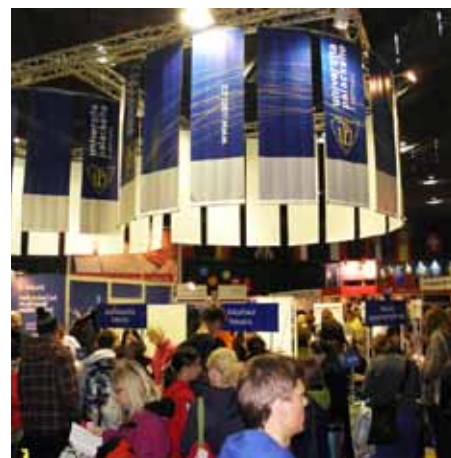
red-, foto -mo-

Univerzita se opět prezentovala v Brně a v Bratislavě

■ Již tradičně se Univerzita Palackého zúčastnila dvou podzimních veletrhů terciárního vzdělávání. Na počátku října se vydala delegace studijních referentek a našich studentů do Bratislavy, kde se zúčastnila mezinárodního veletrhu Akadémia Vapac. Daleko větší pozornost pak UP věnovala největšímu tuzemskému veletrhu Gaudeamus, který probíhal ve dnech 1.–4. října na brněnském výstavišti.

Na osmnáctém ročníku Gaudeamu představilo možnosti studia celkem 185 veřejných a soukromých vysokých škol nejen z České republiky, ale také z Kanady, USA, Finska či Švýcarska. Během čtyř dní prošlo branami výstaviště více než třicet tisíc zájemců o studium, mezi nimiž měli významné zastoupení také uchazeči ze Slovenska. „Stánek Univerzity Palackého se i v letošním roce těšil velkému zájmu studentů. Svědčí o tom i skutečnost, že speciální složky pro uchazeče od nás obdrželo téměř osm tisíc zájemců, kterým také naše studijní referentky podávaly do oněmění vyčerpávající informace o jednotlivých oborech,“ řekl Mgr. Radek Palaščík, vedoucí oddělení komunikace UP.

Ani letos nechyběly na stánku UP obecné informační materiály o univerzitě či bulletiny konkrétních oborů. Maturanti projevovali dle očekávání největší zájem o studium na Pedagogické fakultě a Filozofické fakultě, na něž se každoročně hlásí více než polovina všech uchazečů o studium na olomoucké univerzitě. „Ačkoli nám ekonomická situace nedovoluje do propagace investovat prostředky srovnatelné s minulými léty, stále dokážeme zaujmout lépe než Karlova univerzita, Ostravská univerzita či VUT v Brně. Důkazem toho je i 11. místo pro naši školu v každoroční soutěži expozic,“ upřesnil Mgr. Palaščík.

Na čtyřdenním maratonu zastupovalo univerzitu denně až dvacet studijních referentek a studentů. Studenti navíc dodávali stánku UP po vzoru minulých let interaktivní rozměr v podobě nácviku resuscitace či správného čištění zubů na modelech nebo seznámení se s vodícím psem a životem „ve tmě“. Po tři dny probíhaly také čtyřicetiminutové prezentace univerzity v seminárním prostoru. Zde měly stovky studentů možnost zhlédnout modernou prezentaci a promo klip UP. „Letos jsme se snažili uchazeče lákat především na téma Olomouc jako univerzitní město, neboť právě v tomto spojení je největší potenciál schopný jednak oslovit mladé lidi, jednak odlišit UP od srovnatelných vysokých škol,“ doplnil Bc. Ondřej Martínek z oddělení komunikace UP.

Text a foto -mar-

Pozvánka na odborný seminář

21. listopadu od 10 hod. v učebně PŘF UP 3.002 se v rámci realizace projektu *Pokročilé vzdělávání ve výzkumu a aplikacích nanomateriálů* uskuteční odborný seminář zaměřený na transfer inovačního potenciálu v oblasti nanosystémů do praxe, marketing v oblasti nanotechnologií a produktů využívajících nanotechnologie a ochranu duševního vlastnictví v dané oblasti. Přednášky povedou **RNDr. Vladimír Velebný, Ph.D.**, ze společnosti Contipro Group, s.r.o., který se zaměřuje na problematiku výzkumu v komerční sféře, dále svou prezentaci přednese předseda Okresní hospodářské komory Olomouc **Ing. Tomáš Sýkora**, který představí hospodářskou komoru, její historii a strukturu. Přihlásit se lze na stránkách projektu www.nanosystemy.upol.cz, který je financovaný v rámci OP VK z prostředků ESF a státního rozpočtu ČR.

Kolektiv Oční kliniky FNOL a LF UP pod vedením doc. Jiřího Řeháka, CSc., FEBO, pořádá

2. Zirmův olomoucký diskuzní den

12. listopadu

ve Velké posluchárně Právnické fakulty UP
Pro letošní ročník byla vybrána témata: *Korekce refrakčních vad u dětí, Předoperační a pooperační péče v oftalmologii a Alergické keratokonjunktivitidy*. Pro mimořádný ohlas v minulém roce bude i letos součástí akce také kurz vedený zkušenými optometry: *Stanovení subjektivní refrakce*. Odborné setkání je koncipováno jako interaktivní diskuze nejen odborníků v daných subspecializacích, ale celého auditoria. Cílovou skupinou jsou oční lékaři první linie, kteří získají praktická doporučení, jak správně postupovat při léčbě různých očních onemocnění. Informace také na www.upol.cz.

Centrum portugalského jazyka a lusofonní kultury na Katedře romanistiky FF UP si vás dovoluje pozvat na

Dny lusofonní kultury

21.–24. listopadu

v prostorách Katedry romanistiky FF UP
(Křížkovského 10)

Podrobný program naleznete v Aktualitách na stránkách katedry www.romanistika.upol.cz.

Přednáškový večer Spolku lékařů

Spolek lékařů v Olomouci a Klinika tělovýchovného lékařství a kardiologické rehabilitace FNOL a LF UP pořádají další z přednáškových večerů, tentokrát na téma *Pohybová aktivita v prevenci civilizačních onemocnění* (koordinátor doc. Eliška Sovová, Ph.D., MBA). Koná se **ve středu 23. listopadu od 16 hodin v prostorách Teoretických ústavů LF UP**.

Pod záštitou rektora UP prof. Miroslava Mašláne pořádá Tomáš Hanzlík ve spolupráci s Muzeem umění Olomouc, UP, ČRo Olomouc a občanským sdružením Musica Figuralis za finanční podpory Ministerstva kultury ČR, statutárního města Olomouce a Olomouckého kraje

14. ročník olomouckého hudebního festivalu Baroko 2011

Uskuteční se ve dnech **18., 26. a 30. listopadu** v Atriu Uměleckého centra UP a Arcidiecézním muzeu (Mozarteum). Součástí festivalu je studiové natáčení skladeb pro Český rozhlas. Více informací viz www.ensembladamian.com.

Podnikatelský inkubátor VTP UP je High-tech nemovitostí roku

Vědeckotechnický park UP se přihlásil do celostátní soutěže **Podnikatelská nemovitost roku 2010**. Díky výborným výsledkům a technologickému vybavení celou soutěž vyhrál. **Slavnostní ocenění Podnikatelská nemovitost roku 2010 převzali zástupci VTP UP v úterý 1. listopadu v prostorách Ekotechnického muzea v Praze.**

V rámci této kategorie se posuzují vědeckotechnické parky, podnikatelské inkubátory, technologická centra a inovační centra orientovaná na oblast vědy a výzkumu, technologie, inovačního podnikání a odborného vzdělávání, která spolupracují s vysokými školami, vědeckými pracovišti nebo výzkumnými ústavami. Rozhodujícími kritérii jsou velikost nemovitosti, technické řešení a její technologické vybavení. Dále se posuzuje úroveň spolupráce navázané se vzdělávacími institucemi a celkový společenský přínos související s počtem nově vytvořených odborně zaměřených pracovních míst.

„Získané ocenění nás velmi potěšilo. Podnikatelský inkubátor Vědeckotechnického parku provozuje Univerzita Palackého už pět let. Projekt olomouckého Podnikatelského inkubátoru vznikl díky partnerství Univerzity Palackého s Olomouckým krajem a statutárním městem Olomouc. Naši partneři, kterým bych ráda poděkovala, nás

podpořili nejen morálně, ale i finančně. I díky jejich podpoře jsme budovu vybavili špičkovým zařízením a můžeme našim klientům poskytovat kvalitní služby. Děkuje CzechInvestu i porotě, že naši snahu ocenila v této významné soutěži,“ uvedla projektová manažerka VTP UP Silvie Polánková.

Vědeckotechnický park Univerzity Palackého v Olomouci (VTP UP) poskytuje pronájem kanceláří a výrobních prostor, poradenské služby a využití přístrojů a know-how Univerzity Palackého. Prostřednictvím Podnikatelského inkubátoru pomáhá začínajícím podnikatelům s rozjezdem firmy s ojedinělým nápadem a zaměřením. Inkubátor je v současné době obsazen, k dnešnímu dni v něm působí 27 firem. Jeho cílem je snaha vytvořit příznivé podnikatelské prostředí s napojením na vědeckovýzkumné kapacity Univerzity Palackého a snaha přispět k lepšímu propojení místní ekonomiky s výzkumnými/vývojovými kapacitami.

„V loňském roce jsme úspěšně realizovali čtyři zakázky: návrh a vývoj software pro výpočet tvaru Fresnelových čoček pro použití v solárních panelech, vývoj optické aparatury pro detektory v chromatografických aplikacích, testování a porovnání antioxidační kapacity různých výrobků ze sóji a stanovení struktury plazmového nástřiku umělé kosti,“ prozradil ředitel VTP UP Ing. Jiří Herinek.

Dalším z výsledků úspěšné spolupráce firmy sídlící v Podnikatelském inkubátoru a Univerzity Palackého je světový unikát v podobě čistíčky odpadních vod, která využívá nanotechnologie.

„Členové výzkumného týmu vedeného Olegem Lysytchukem ze společnosti H+A Eco CZ, která sídlí v Podnikatelském inkubátoru, společně s výzkumným týmem vedeným Radkem Zbořilem z Centra výzkumu nanomateriálů UP zkompletovali moderní zařízení, jehož „pohonem“ jsou nanočástice železa. Díky nim je nyní možné z vody odstranit i takové toxické látky, které se dosud tradičními metodami nedařilo odbourat,“ dodal Herinek.

Soutěž organizují Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest a Sdružení pro zahraniční investice – AFI. Letošní 11. ročník soutěže Investor roku 2010 a Podnikatelská nemovitost roku 2010 se konal pod záštitou ministra průmyslu a obchodu Martina Kocourka.

Lenka Skácelíková

-placená inzercie-

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Motivační přednášky zahraničních expertů

v rámci projektu

Sociální determinanty u sociálně a zdravotně znevýhodněných a jiných skupin populace
reg. č. CZ.1.07/2.3.00/20.0063

V pondělí 24. 10. 2011 se uskutečnily dvě motivační přednášky zahraničních expertů, které vznikly v rámci projektu Sociální determinanty zdraví u sociálně a zdravotně znevýhodněných a jiných skupin populace (SODEZZ), který v současné době probíhá na Cyrilometodějské teologické fakultě. Přednášky za účasti doc. Petera Tavela, řešitele celého projektu, proděkana po vědu a výzkum Mgr. Víta Huška, Th.D., a více než sedmdesáti studentů pronesla doc. Andrea Madarasová Gecková z Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košicích a Assoc. professor Jitse P. van Dijk z Univerzity v Groningenu v Nizozemí. Van Dijk v přednášce s názvem „Our scientific environment: competition and how to survive“ shrnul základní kritéria pro konkurenceschopnost univerzit na mezinárodním poli a nastínil vizi pro větší efektivitu doktorandského studia. Doc. Andrea Madarasová Gecková následně posluchačům představila výzkumný ústav v Košicích Kosice Institute for Society and Health (KISH), který se v úzké spolupráci s Univerzitou v Groningenu dlouhodobě věnuje výzkumu v oblasti sociálních determinantů zdraví a poskytuje nejen odborné zázemí, ale především podporu pro mladé doktorandy při jejich vědeckém výzkumu. Obě přednášky budou v nejbližší době ke stažení na internetových stránkách projektu.

Mgr. Kateřina Havranová, manažer vědeckých projektů, CMTF UP

Oddělení komunikace připravilo webové i publikační novinky

V souvislosti se začátkem nového semestru, ale také s aktivitami UP na veletrzích terciárního vzdělávání, představilo oddělení komunikace několik nových publikačních počinů a změn v rámci webových stránek univerzity. K těm nejviditelnějším jistě patří obsahová a formální změna webu pro uchazeče o studium www.studuj.upol.cz či vytvoření základů univerzitní fotobanky. Nelze však opomenout ani další inovace.

KudyKam – Průvodce práva UP

Již po páté mohli studenti nastupující do prvních ročníků obdržet bedekr KudyKam, jež patří dlouhodobě k publikacím s největším ohlasem. Vydání pro rok 2011 dostalo do ruky více než pět tisíc prvků. „Oceňuji informace, které mi přinesl, rozhodně se budou hodit, a zároveň se mi líbí styl, kterým je celá brožurka psána – ani příliš formálně, ani příliš podlézavě. Vše je přehledně uspořádáno a zamlouvá se mi i grafická stránka. Za slevové kupony do olomouckých podniků se taky nezlobím,“ zhodnotila bedekr nová studentka Blanka Moravcová.

Web www.studuj.upol.cz

Webové stránky pro uchazeče o studium doznamenaly změny v souvislosti s vytvořením tištěné příručky „Rozjed' to! Studuj UP!“, kterou se mj. UP prezentovala také na veletrhu Gaudeamus v Brně. Webové stránky jsou nyní obsahově osobnější a kladou důraz na fenomén spojený Olomouc-univerzita. Samozřejmě zde nechybí katalog oborů, elektronická přihláška či informace o dnech otevřených dveří. Pomyslnými průvodci webu jsou čtyři kreslené postavičky, jež vytvořil student FF UP Radim Měsíc a jež mají představovat čtyři atributy studia na UP – život v Olomouci, vysněnou kariérou, kulturní život a možnosti cestování.

Univerzitní fotobanka

Tuto novou aplikaci naleznete na stránkách univerzity pod záložkou Zaměstnancům nebo na adrese <https://foto.upol.cz>. Služba umožňuje zaměstnancům Univerzity Palackého vybírat z nabídky licencovaných fotografií, které uni-

verzita používá v databázi na základě jednotlivých licenčních smluv. Uživatelé je nyní mohou zdarma stahovat pouze za účelem propagace Univerzity Palackého v zaměstnaneckých dílech. Snímky jsou primárně určeny k propagaci univerzity a jejich výukových, vědecko-výzkumných a uměleckých aktivit.

Webový průvodce pro nové zaměstnance UP

Na univerzitním webu, v sekci určené zaměstnancům, najdete pod odkazem Praktické rady aktualizovanou stránku První kroky nového zaměstnance. Praktický průvodce usnadní zaměstnancům univerzity orientaci na novém pracovišti. Stránka je doplněna ilustracemi Ivany Perůtkové.

Online mapa univerzity

O tom, že i studenti aktivně přispívají k rozvoji obsahu webových stránek univerzity, svědčí nové zpracování mapy univerzitních budov, které můžete najít na webu upol.cz. Studentka Přírodovědecké fakulty Dobromila Mrázková se v rámci své bakalářské práce rozhodla vytvořit interaktivní mapu s vyhledáváním budov UP a dalších vybraných objektů, jako jsou parkoviště a zastávky hromadné dopravy. Výsledek její práce můžete vidět právě na webových stránkách univerzity. Online mapa bude dále aktualizována a doplňována o nové funkce.

Studentská televize

V návaznosti na spolupráci oddělení komunikace s Markem Partyšem, jenž je autorem nejen promo spotu UP, ale také řady reportáží ze života na univerzitě, byl koncem října iniciován vznik tzv. Studentské televize. Zhruba desítkou studentů žurnalistiky tak bude ve spolupráci s Audiovizuálním centrem UP a oddělením komunikace připravovat reportáže z dění na UP a v Olomouci. První videa jsou již ke zhlédnutí na univerzitním YouTube kanálu (Palacky University). Pro další měsíce přislíbili studenti dokumentaci minimálně jedné události týdně.

Publikace pro uchazeče

„Rozjed' to! Studuj UP!“ – takový je název nové příručky pro uchazeče o studium na UP. Dvacetistránkový kapesní bedekr představuje potenciálním zájemcům studium a život v Olomouci neformálně s důrazem na osobní zkušenost, unikátní postavení Olomouce mezi studentskými městy a s poukázáním na výhody studia na UP (levné a kvalitní služby, dopravní dostupnost, bohatý kulturní, společenský a sportovní život, důraz na praxi studentů a možnosti jejich seberealizace). Uchazeče na stránkách publikace provází čtyři kreslené postavičky ztělesňující slogany Rozjed' se do Olomouce, Rozjed' svou kariéru, Rozjed' to na party a Rozjed' se do světa.
Ondřej Martinek

Volby do Akademického senátu CMTF

Na základě usnesení z 15. června vyhlásil Akademický senát Cyrilometodějské teologické fakulty UP volby do nového AS CMTF. Uskuteční se ve dnech 1., 2. a 3. prosince v budově CMTF v Olomouci (Univerzitní 22) a 10. prosince v budově FF MU v Brně (Arna Nováka 1). Kandidátní listina bude zveřejněna do 15. listopadu na úřední desce CMTF UP. Volební místnost a přesná doba konání voleb budou oznámeny současně se zveřejněním kandidátní listiny (www.cmtf.upol.cz).

Koncertní pondělky v Konviktu

Katedra muzikologie FF pořádá podzimní minicyklus „Koncertní pondělky v Konviktu“. Celkem tři hudební večery – 21. a 28. listopadu a 5. prosince se uskuteční v prostorách Uměleckého centra UP v Kapli Božího Těla vždy od 19 hodin.

První z nich bude věnován české a světové klavírní tvorbě v podání dvou vynikajících českých interpretů. Klavírní virtuóz Tomáš Víšek (na snímku) představí kompozice vzniklé v Praze v 19. století (Weber, Liszt, Tomášek, Smetana, V. Novák) a svým komentářem osvětlí posluchačům specifika skladeb. Sólový recitál laureáta Pražského jara a profesora klavírní hry Zdeňka Hnáta bude zaměřen na tvorbu „klasiků“ 18.–20. století (Mozarta, Schuberta, Chopina a Šostakoviče). Poslední z hudebních večerů, na kterém vystoupí pedagogové, studenti a hosté Katedry muzikologie, uctí památku nedávno zesnulého předního českého muzikologa doc. PhDr. Miroslava K. Černého, CSc. (1924–2011), který spojil značnou část svých sil s FF UP v Olomouci.

Na všechny koncerty je vstup zdarma.

EBSCO eBooks – zkušební přístup do plných textů knih

Knihovna UP získala zkušební přístup do plných textů elektronických knih eBooks v rozhraní EBSCOhost. Knihy je možné nejen číst a tisknout v režimu online, ale na sedm dní si je lze vypůjčit a pracovat s nimi mimo prostředí EBSCOhost, tj. stáhnout si je do mobilu, e-čtečky, notebooku atd. Zkušební přístup zahrnuje tři kolekce: *Academic eBooks Trial* – *Biomedical eBooks Trial* – *Corporate and Government eBooks Trial*. Přístup bude funkční do 30. 11. 2011. Využijte tuto jedinečnou příležitost. Podrobné informace, jak elektronická výpůjčka funguje, najdete na <http://ezdroje.upol.cz>.
-Is-

Kandidátkou na děkanku...

Dokončení ze str. 1

děkanka získat nadpoloviční většinu hlasů všech členů senátu. Volby se zúčastnilo 13 z celkem 15 zástupců fakulty v Akademickém senátu. Jeden ze senátorů se hlasování zdržel.

„Vnímám volbu jako projev důvěry, za niž mnohokrát děkuji. Spolupráce na Právnické fakultě byla doposud vždy výborná a jsem ráda, že v ní mohu pokračovat. Jsem ráda, že se poměry na fakultě stabilizovaly. Ráda bych se nyní věnovala prohloubení a rozšíření doktorského studijního programu, zavádíme nyní také novou formu magisterského programu,“ sdělila prof. Milana Hrušáková. „Tato chvíle je pro mě o to šťastnější, že dnes prošla Poslaneckou sněmovnou PCR nová podoba občanského zákoníku,“ dodala prof. Hrušáková, jedna ze spoluautorek předlohy.

Volby kandidáta na děkanku PF UP pro funkční období 2012–2016 vyhlásil Akademický senát Právnické fakulty UP 26. května 2011. Do 14. října přijímala volební komise ve složení JUDr. PhDr. Robert Zbíral, předseda komise, JUDr. Michal Bartoň, Ph.D., a Mgr. Ondřej Šmíd návrhy kandidátů. Prof. Milana Hrušáková byla jedinou kandidátkou, kterou akademická obec Právnické fakulty UP na funkci děkanky fakulty navrhla.

Milada Hronová, foto na str. 1 Marek Otava

I demokracii je třeba si odpracovat

S doc. Tomášem Lebedou o fungování demokratických mechanismů v současné české společnosti

Česká politická scéna – alespoň v podobě, jak ji odrážejí média – neskýtá „obyčejným“ občanům mnoho důvodů ke spokojenosti s vývojem polistopadové demokracie. Podle průzkumů veřejného mínění převažují v hodnocení politiků a politické kultury převážně negativní postoje: většina z nás je přesvědčena, že úroveň české politiky od začátků devadesátých let znatelně poklesla. Odpovídá tomu i zaznamenaný nárůst nedůvěry k politickým představitelům, znechucení z množství nepřehledných skandálů a „kauz“ a nespokojenost s politikou obecně. Jaký vzhled do naší společensko-politické současnosti nabízí obor, jehož hlavním předmětem je právě politická moc a její praktické uplatňování – politologie? O tom, jak chápat současnou českou politickou scénu, o možnostech občanů ovlivnit její úroveň i o fungování demokratických mechanismů obecně jsme hovořili s vedoucím Katedry politologie a evropských studií FF UP doc. Tomášem Lebedou, Ph.D.:

Podle profesorky Vladimíry Dvořákové se z hlediska politologa současná politická situace velmi obtížně komentuje. Jak před časem mj. uvedla, „vymkla se všemu, co politologie umí vydedukovat, spočítat, odhadnout...“ Jak rozumíte českou politickou scénu vy? Je v současné době politologie k něčemu „dobrá“?

Určitě je. Na to, jestli současné politice rozumím, bych odpověděl slovy sira Humphreyho*: „Ano, i ne.“ Obecnější poznání o politice, které politologie přináší, funguje v podstatě vždycky. Politika je do značné míry soubojem o moc, a ten se může odehrávat v nejrůznějších prostředích podle nejrůznějších pravidel. A současná česká politická scéna je jedno z možných prostředí. Pokud

ovšem jdeme více do hloubky a začneme se zabývat tím, jak politologie nahlíží na fungování politiky v demokratických režimech, tam může být to porozumění skutečně horší, protože česká politika v posledních deseti letech spíše erodovala, než aby se kultivovala. Očekával bych, že se její pravidla budou spíše zpřisňovat a že občané budou mít politiku více pod svou kontrolou. Domnívám se, že v devadesátých letech byl základní trend nastaven poměrně dobře. Poté ale nastoupila ona „druhá liga“ politiků, což nebyli ti, kteří do politiky šli kvůli idejím, kvůli tomu, že chtěli prosazovat nějaký světonázorový pohled, který odpovídal jejich přesvědčení. Byli to politikové, kterým říkám „matadoři politiky všedního dne“. To jsou lidé, kteří velmi dobře vědí, jak v politice přežít, znají mechanismy a pravidla, jak se v politice dobře zajistit, ale naprosto jim chybí vize. A od té doby se z politiky stalo to, co dnes vidíme možná v té nekoncentrovanější podobě – v souvislosti se všemi těmi periodicky se opakujícími vládními „polokrizemi“. Většina těchto střetů nevzniká na základě konkurenční ideje a programů, ale na základě různých skandálů, ať už reálných nebo vykonstruovaných, nebo na základě skandálů, které jsou kombinací obojího. A to je ten problém: politiku dnes představuje něco úplně jiného, než co by ji dominantně představovat mělo – tj. střet o ideje a programy.

Hraje v tom roli i to, že politické strany jsou evidentně napojeny na různé zájmové –

Také na akademické půdě si lze čas od času dotvořit názor na věrohodnost argumentů zástupců politických stran. Jednu z příležitostí měli zájemci na jaře 2010, kdy se mohli v aule FF UP setkat např. s Radkem Johnem.

podnikatelské, lobbyistické skupiny, takže ty ideje přestávají být podstatné nebo jsou dokonce na překážku?

Tuto výtku politikům stranám slyšíme často, ale já bych s tím nesouhlasil a modifikoval bych to. Podle mne je správné, že jsou strany nějakým způsobem napojené na některé zájmové skupiny. Zájmová skupina není nic špatného, jsou to například odbory, sportovci, Jihočeské matky, zájmových skupin je ve společnosti obrovské množství. Struktura těchto skupin, které nějakým způsobem hájí zájmy občanů jinak než politické strany, je naprosto legitimní a dokonce velmi důležitá. Já vidím jako problém českých politických stran nikoli jejich napojení na zájmové skupiny, ale na individuální

zájmy. Protože zájmová skupina je většinou poměrně transparentní, zájmy odborů nebo třeba i podnikatelů jsou také v podstatě transparentní; v řadě zemí je běžné, že například sociálně-demokratické strany jsou napojeny na odbory, pravicové strany na zaměstnavatelské svazy a podobně. Někdy to má dokonce institucionalizovanou podobu, např. v Británii jsou odbory kolektivními členy Labour Party. U nás spočívá největší problém v tom, že politické strany skrytě hájí zájmy jednotlivců, kteří ty strany ekonomicky nebo dokonce i mocensky nějak spoluovládají.

Platí tento princip pro všechny strany?

Řekl bych, že ano, samozřejmě pro některé strany více, pro některé méně. Tím nejlepším příkladem bude asi často zmiňovaná ODS, ale nevyhýbá se to ani levicovým stranám, jako je třeba ČSSD. I tam působí někteří velmi vlivní podnikatelé a místní bossové, zejména na regionální úrovni. Je to dáno také tím, že s výjimkou lidovců a komunistů u nás politické strany nemají masové členství. A ovládnout stranu, která nemá masové členství, je poměrně jednoduché. Při málo početném členském základně stačí jednomu místnímu bossovi najmout pár desítek lidí, kteří se přihlásí do místní organizace a už najednou stoupá po vnitrostranické hierarchii směrem vzhůru a velmi rychle a efektivně začne tu stranu ovládat, nejdříve na lokální, a později i na regionální úrovni.

Jak došlo k tomu, že se politici přestali řídit idejemi a vizemi a začali fungovat jako „matadoři“?

Společnosti, jejichž směrem bychom se chtěli nebo měli ubírat, jako jsou třeba Skandinávie, Británie, Holandsko, tedy země na sever a na západ od nás, to jsou země, které mají mnohem delší demokratickou kontinuitu. Mnohem déle se tam budovaly vzorce politické kultury, a to zkrátka nelze v čase přeskochit. My můžeme velmi rychle nastavit ústavní mechanismy, to se dá udělat za pár týdnů, že se napíše nová ústava, tak jako se to ostatně v řadě transformujících se zemí na počátku devadesátých let stalo. Ale to neznamená, že když má země stejnou ústavu – nebo dokonce i kdyby převzala celý právní systém některé z etablovaných demokracií – že najednou bude mít stejnou i demokracii. Vůbec ne.

Doc. PhDr. Tomáš Lebeda, Ph.D.,

vedoucí Katedry politologie a evropských studií FF UP. Profesionální dráhu začal v Sociologickém ústavu AV ČR, dále působil na Filozofické fakultě a Fakultě sociálních věd UK. Specializuje se na oblast voleb, volebních systémů a volebního chování. Věnuje se též vlivu ústavních institucionálních mechanismů na polický proces a širší oblasti komparativní empiricko-analytické politologie. Publikoval odborné stati v domácích i zahraničních, recenzovaných i impaktovaných odborných časopisech a v mnoha odborných knihách. Je autorem monografie „Volební systémy poměrného zastoupení, Mechanismy, proporcionalita a politické konsekvence“ a spoluautorem tří dalších.

Na čem záleží?

Právě na té politické kultuře. Ale ta nezahrnuje pouze to, jak se politikové chovají, to je jen velmi zúžený, „žurnalistický“ pohled. Politická kultura představuje celý soubor vztahů mezi společností a politikou, jsou to vzorce politického chování, které společnost po politicích vyžaduje a politici se jimi řídí, protože jim nic jiného nezbyvá. Není to tak, že by se v Británii rodili lidští lepší politici. Mají ale společností stanovená pravidla a ta jsou za tu dlouhou dobu, co se vyvíjela, natolik jasná, že si nikdo nedovolí je překročit. A pokud je politik překročí, což se samozřejmě stává, je pak většinou potrestán a musí odstoupit, protože společenský tlak si prostě nedovolí ignorovat. Objeví-li se tedy například korupční chování nebo i podezření z korupčního chování, hned je z toho vyvozena politická odpovědnost – v tom prostředí to jinak nejde. Než se u nás takové vzorce chování usadí, bude to podle mne trvat velmi dlouho. Především to však nepříjde samo. Nestáčí jen vydržet těch několik desítek nebo stovek let, jako např. v Británii. Jsou totiž země, řekněme na jih a východ od nás, kde se podle mého názoru ani po dlouholetém vývoji tamní politická kultura nebude podobat té západoevropské. A to právě proto, že očekávání společnosti od politiky tam jsou jiná, a tedy i to, co politikům společnost dovolí, vypadá úplně jinak. Taková společnost toleruje korupci, klientelismus a celou řadu patologických jevů a v podstatě se s tím smíří jako s běžnou součástí politiky. A to je ta zásadní otázka: budeme na své politiky přísní a budeme tak směřovat tím severo-západním směrem, anebo budeme benevolentní a budeme směřovat přesně opačně?

Jak konkrétně mohou občané projevit svou „přísnost“? Někdy se zdá, že těch možností v současné době mnoho nemají... Nebo je pouze nevyužívají?

Představuje to hodně práce, výsledek se dostává velmi pomalu a často to může působit marným dojmem. Ale demokracii nelze redukovat

Dokončení na str. 7

pouze na to, že jednou za čtyři roky přijdeme do volebních místností a hodíme své lístky do volební urny. To se nám samozřejmě snaží někteří politické podsunout a někteří by i rádi viděli, kdyby občan skutečně jen jednou za čtyři roky přišel, zvolil je a pak se další čtyři roky o nic nestaral. Z pohledu některých politiků je to samozřejmě ideální model, protože potom si opravdu mohou dělat, co chtějí. Ale skutečná demokracie znamená aktivní občany. Občany, kteří jsou aktivní nejen ve volbách, ale kteří politiku sledují a v případě, že s politickým děním nejsou spokojeni, dají to najevo.

Jakým způsobem?

Vytvářejí občanské iniciativy, právě ty zájmové a nátlakové skupiny, které se snaží politiky přimět ke změně některých jejich rozhodnutí. Je ideální, pokud to začíná na lokální úrovni, v obci. Když se občanům nelíbí, jak místní politické rozhodli o tom, co se například postaví na uvolněném městském pozemku – jestli to bude další supermarket nebo dětské hřiště, v tom momentu mají možnost do toho vstoupit formou nějaké občanské iniciativy. Zpočátku to samozřejmě může být skutečně spíše marný boj, protože úspěšná může být třeba jen jedna z pěti iniciativ. Ale čím častěji budou tyto aktivity vznikat, tím víc se jich politikové začnou obávat, a čím častěji budou úspěšné, tím více budou muset politikové svá rozhodování zvažovat. Je to efekt sněhové koule, kdy na sebe občanská aktivita začne nabalovat úspěchy, a tím se postupně stává stále silnější a její snažení efektivnější. Ale musí se začít. V tomto ohledu je velmi silná právě taková anglosaská nebo skandinávská společnost. Tam jsou lidé neaktivnější na lokální úrovni a skutečně si nenechají nic líbit. Pokud se bude občanský sektor u nás takto rozvíjet od lokální úrovně až po celostátní témata, pak je šance, že se politika skutečně dostane pod kontrolu občanů.

Podle některých reakcí na různých diskusních serverech i v osobním kontaktu je patrné, že ta marnost či skepse zvláště v poslední době

poměrně silní. Občané mohou mít pocit, že politické strany, které se dostaly k moci, fungují zcela jinak, než se tváří, že uvnitř celého politického systému působí mechanismy, které jsou pro občany neprospěšné...

Máte pravdu, ale na druhou stranu je i v té marnosti jistá naděje, a sice v tom, že si to lidé uvědomují a vnímají to jako něco negativního. Existují společnosti, které vnímají negativní jevy v politice – klientelismus, korupci a podobně, jako něco samozřejmého, jako něco, co do politiky prostě patří, je s ní jaksi přirozeně spojeno a jinak to ani být nemůže. V takovém prostředí je to potom skutečná marnost, tam už je společnost naladěna tak, že lze těžko očekávat, že se zmobilizuje k nějakému odporu. Pokud si společnost uvědomuje, že politika je nezdravá, tak je to podle mého názoru ještě stále dobré, protože v takové společnosti vznikají nějaké iniciativy, nějaký odpor. A vždycky to chodí v určitých vlnách, v nichž se společnost dokáže více zmobilizovat a vystavit politikům negativní vysvědčení, třeba i zvrátit volební výsledek.

Najdeme ostatně příklady i u nás. Poslední volby v roce 2010 vedly k tomu, s čím jsme se nikdy před tím nesetkali: objevily se konkrétní iniciativy, které vyzbýzely k jiným způsobům preferenčního hlasování, zejména od konce, a protože se současně změnil i systém preferenčního hlasování, tak se najednou do Poslanecké sněmovny dostala čtvrtina poslanců, kteří nebyli na volitelných místech. Čtvrtina poslanců tedy zasedla ve sněmovně jen díky preferenčním hlasům. A to je obrovská síla, v minulosti to bývalo maximálně šest poslanců. Tady tedy vidíme, že to mělo smysl. A pokud občané postupně zjistí, že takové aktivity smysl mají, tak je možná nebudou považovat za marné a začnou se jich častěji a aktivněji účastnit. Vracím se k tomu, co jsem říkal: jde o to začít a překonat pocit, že to nemá smysl. Potom to politikové začnou brát mnohem vážněji a respektovat. Doufám...

Nejsem si úplně jista, jaký konečný smysl měla změna preferenčního hlasování. Jestliže se přece do sněmovny dostanou bytí i původně nevolitelní kandidáti, tak jsou stejně nakonec „zpracováni“ stranickým aparátem a když jde o konkrétní hlasování či návrhy, semknou se jako jeden muž. Je potom vůbec důležité, jestli tam sedí někdo jiný, než by tam podle představ stranických grémií sedět měl?

Máte pravdu, ale já jsem to myslel jinak – jako důkaz toho, že občanská aktivita může mít nějaký efekt. V tomto případě alespoň v tom, že bylo pozměněno složení sněmovny. Jestli to změněné složení sněmovny nějak reálně ovlivní politiku, to už je jiná věc. Každopádně je to důkaz toho, že snažíme-li se, můžeme něčeho dosáhnout. Jde jenom o to, kde se začneme snažit, v jakých oblastech začneme být ty občanské iniciativy aktivnější.

Jako politolog musím ale připomenout, že ona stranická disciplína, na kterou se my občané často díváme s despektem, je pro parlamentní režim naprosto nezbytná. V parlamentním režimu se vláda opírá o Dolní komoru Parlamentu – Poslaneckou sněmovnu, a ve chvíli, kdy ztratí její důvěru, končí. Kdyby neexistovala vnitrostranická disciplína, měl by jeden každý poslanec ohromnou negativní sílu, se kterou by mohl vládu vydírat. Byli jsme toho svědky v minulém volebním období, kdy Topolánková vláda lavírovala kolem státního rozpočtu a poslanců a neustále musela tak trochu uplácet každého poslance z koaličních řad, protože na každém jednom poslanci v podstatě závisel její život. A také se pak ukázalo, že jednotlivci tu vládu zničili v tom nejméně vhodném období – uprostřed předsednictví Evropské unie. Vždy se na to tedy musíme dívat z více úhlů, přičemž pohled, který akcentuje stabilitu vlád, není nevýznamný.

Skutečná demokracie znamená aktivní občany. Občany, kteří jsou aktivní nejen ve volbách, ale kteří politiku sledují a v případě, že s politickým děním nejsou spokojeni, dají to najevo.

Jaký je váš názor na stanoviska některých sociologů či politologů, podle kterých základní demokratické principy deformuje či dokonce ohrožuje globalizovaný pohyb kapitálu v současném světě?

Vyčítat ekonomickým zájmům, že poškozují demokracii, úplně nelze, protože demokracie stojí na liberálních hodnotách a liberalismus je do značné míry provázán s ekonomickou soutěží, se svobodou podnikání. Domnívám se, že volné tržní prostředí, které je nyní v celosvětovém měřítku globalizované, je i podmínkou pro fungování demokracie. Spíš se kloním k názoru, že se demokracie musí naučit s novými podmínkami žít, umět na ně reagovat, stanovit jim určitá pravidla a mantinely. Což lze – ty etablované demokracie si nacházejí mechanismy, jak to zvládnout.

Ostatně demokracie byla vždy vystavena celé řadě různých rizik a vnějších ohrožení. Ano, můžeme to vnímat jako jedno z nich. Ale rozhodně to není to nejhorší. Veškeré totalitarismy dvacátého století představovaly mnohem větší rizika a faktory ohrožující demokracii, než jsou současné globalizované ekonomické podmínky. Nedomnívám se, že jde o jev, který by z podstaty ohrožoval demokracii.

Jako politolog jste tedy optimista ...

Měli bychom být optimisté, ovšem takoví, kteří se nespolehnou na to, že všechno přijde samo. Optimisté, kteří vědí, že si to musejí odpracovat.

Ptala se Vělena Mazochová, foto Marek Otava

* Sir Humphrey Appleby, fiktivní postava z britských televizních seriálů „Jistě, pane ministře“ a „Jistě, pane premiére“

VYDAVATELSTVÍ • VYDAVATELSTVÍ • VYDAVATELSTVÍ

Řijnová produkce

Cyrlometodějská teologická fakulta

Opatrný, D.: *Studia Theologica* 45. 200 s. 127 Kč
Knausová, I.: *Kapitoly z historie sociální politiky*. 1. vyd., 58 s. Vytiskováno na objednávku – E-shop. 86 Kč.
Opatrný, D.: *Ježíš – světlo slepých*. 1. vyd., 156 s. 121 Kč

Filozofická fakulta

Todorow, A., Weinberg, M.: *Prag als topos der Literatur*. 1. vyd., 234 s.
Gvozdíak, V. (ed.): *Bohemica Olomucensia 2/2011*. 392 s. 150 Kč
Dolejš, M., Charvát, M., Neusar, A., Bendová, K. (eds.): *PhD existence I*. 1. vyd., 296 s. Neprodejné
Machala, L.: *Prolegomena české polistopadové kultury*. 1. vyd., 28 s. Neprodejné
Blecha, I.: *Edmund Husserl a jeho filosofie*. 1. vyd., 44 s. Neprodejné
Šaradin, P. (ed.): *Contemporary European Studies* Vol 5., Numer 2, r. 2010. 96 s. Neprodejné

Lékařská fakulta

Valentová, K.: *Chemické vlastnosti dentálních materiálů*. 2. vyd., 78 s. 102 Kč

Institut celoživotního vzdělávání (FF)

Spurná, H.: *Dějiny světového divadla 3*. Vydáno na CD. Neprodejné

Paděra, J.: *Tvorba strategie vysoké školy a její implementace*. 1. vyd., 42 s. + CD a pracovní sešit. Neprodejné
Molík, R.: *Řízení a rozvoj lidských zdrojů na vysoké škole (studijní text a pracovní listy)*. 1. vyd., 48 s. Neprodejné
Kopecký, P.: *Marketing, kultura a image vysoké školy (studijní text a pracovní listy)*. 1. vyd. 38 s. Neprodejné

Přírodovědecká fakulta

Heisig, J.: *Místa sběrného odběru výrobků a tříděného odpadu v Olomouci*. Mapa. 1. vyd. Neprodejné
Čtvrtník, R. (ed.): *Local Mechanical Properties 2011*. 1. vyd. 92 s. Neprodejné
Botur, M.: *Úvod do aritmetiky*. 1. vyd., 106 s. Neprodejné
Voženílek, V. (ed.): *Katedra geoinformatiky – Almanach 2001–2011*. 1. vyd., 96 s. Neprodejné

Právnícká fakulta

Hamulák O. (ed.): *Acta Iuridica Olomucensia 2011*. Vol. 6 No. 1. 154 s. 120 Kč

RUP

Fifková, R. (ed.): *Jiří Suchý*. 1. vyd., 80 s. Neprodejné – věch-

Ceny děkanky Pedagogické fakulty za rok 2011

V letošním roce byl vyhlášen již pátý ročník obnovené soutěže studentských odborných prací o Cenu děkanky PdF UP. Cena se uděluje studentům v prezenční nebo kombinované formě studia v bakalářském, magisterském nebo doktorském studijním programu, a to za mimořádné výsledky ve vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké nebo další tvůrčí činnosti. Odborné poroty ve svém hodnocení braly v potaz jednak aktuálnost tématu práce, jednak také užitou metodologii, experimentální a badatelskou činnost studentů a samozřejmě celkovou náročnost navrhovaných prací. Předání diplomů autorům vítězných prací za rok 2011 proběhlo na zasedání Vědecké rady PdF, které se konalo 25. října. Cenu děkanky v podobě diplomu a přiděleného mimořádného stipendia obdrželo pět studentek a absolventek a Vědecká rada vyjádřila prostřednictvím její předsedkyně prof. Libuše Ludíkové, CSc., děkanky PdF, své poděkování za jejich snahu a popřála jim mnoho dalších úspěchů v případném pokračování v obdobných soutěžích a v jejich následném magisterském či doktorském studiu.

V učitelských oborech zvítězila **Bc. Zuzana Jílková**, studentka 2. roč. navazujícího studia Učitelství ČJ pro 2. st. ZŠ, Učitelství ZSV pro SŠ a 2. st. ZŠ (na snímku vpravo), s bakalářskou prací „Princip individualismu v Senekově filozofii“. Ve speciálně-pedagogických oborech získala Cenu děkanky **Bc. Jana Šímková**, studentka 3. roč. oboru Logopedie (uprostřed), za bakalářskou práci „Problematika interdisciplinárního přístupu v souvislosti s terapií elektivního mutismu“. V oboru umělecká činnost a tvorba byly zvláště ohodnoceny práce disertační a diplomové. Za svou disertační práci „Komponování dětí v hudební výchově s přihlédnutím k hudebnímu minimalismu“ cenu obdržela **Mgr. Gabriela Všeticková, Ph.D.**, absolventka doktorského studijního oboru Hudební teorie a pedagogika (vlevo). V sekci diplomových prací pak byla cena udělena dvěma studentkám, a to **Mgr. Monice Kozlíkové**, absolventce navazujícího studia Učitelství výtvarné výchovy pro SŠ a ZUŠ, za práci „Osobní realita (nezbytnost autobiografičnosti v tvorbě)“, a **Bc. Karolíně Sklenářové**, studentce 2. roč. navazujícího studia Učitelství HV pro SŠ a 2. st. ZŠ, Učitelství matematiky pro SŠ, za práci „Hudební činnost ve Střelčích na pozadí meziválečného českého tisku“.

Doc. Kateřina Vitásková, Ph.D.
foto Miroslav Zavadil

Rektor UP vyhlášeje

18. ročník Veřejné literární soutěže

pro studenty Univerzity Palackého
v oboru poezie, próza a drama
Závěrečný termín odevzdání prací
je **31. březen 2012**.

Podmínky soutěže viz www.zurnal.upol.cz.

Jak se žije studentům UP v zahraničí – program Erasmus Na studijním pobytu v Bernu (4)

Integrace

Jako asi každá univerzita, i Universität Bern organizuje pro studenty z jiných evropských i mimo-evropských zemí různé aktivity, aby se seznámili s městem, univerzitou, jazykem a s ostatními studenty. Všechno je řízeno mezinárodní kanceláří univerzity a začíná logicky týden nebo dva před začátkem semestru.

Nepovinný je pro zahraniční studenty integrační kurz německého jazyka. Bernská univerzita nenabízí kurzy pro začátečníky, pouze jeden pro studenty ovládající němčinu na úrovni B1 nebo B2 a druhý pro úroveň C1. Dostal jsem radu od jedné naší germanistky-doktorandky, která má se Švýcarskem mnoho zkušeností (a v současné době žije v Curychu), že jsou německé kurzy praktické pro porozumění dialektu, popř. regionálních variant standardní němčiny. Svou němčinu jsem nikdy nijak neměřil, proto jsem těžko mohl vědět, na jaké úrovni se tak nacházím, a tak jsem se rozhodl kurz absolvovat.

Znamenalo to přijet do Švýcarska už týden před začátkem ostatních integračních aktivit, dva týdny před začátkem semestru. Bohužel jsem už při první hodině zjistil, že mi kurz němčiny nepřinese to, co jsem od něj očekával – vyučující byla Němka, která má se švýcarskou němčinou stejné problémy jako my ostatní. Ostatní studenti byli na tak nízké úrovni, že bylo nutno používat i mediační jazyk – angličtinu (mě samotného zařadili do úrovně C1-C2 – velmi však pochybuji, že toto hodnocení sedí).

I přesto jsem v rámci tohoto kurzu absolvoval několik zajímavých přednášek – jednu o reťorománštině, jednu o politickém systému a jednu o geografii Švýcarska, všechny přednášely Švýcarem či Švýcarkou, takže jsem začal pozorovat i jazykové odchylky (když německé „Alpen“ zní asi jako „oupen“).

Integrační týden v užším slova smyslu, povinný pro všechny zahraniční studenty, probíhal od pondělí do pátku paralelně s druhým týdnem kurzu němčiny, vždy odpoledne. V pondělí jsme byli

Viktor Tichák, student 3. ročníku české a německé filologie na Filozofické fakultě UP, nyní na studijním pobytu v rámci programu Erasmus – Universität Bern, Philosophisch-historische Fakultät (zimní semestr 2011/2012)

seznámeni s programem týdne, s internetovým systémem zápisů, byli jsme upozorněni na některé zvláštnosti (systém hodnocení aj.), dostali jsme několik plánů města a jiné dary.

Druhého dne nám byly sděleny veškeré informace o „Uni-sportu“, organizaci, která umožňuje levné sportování všeho druhu (od tance po vzpírání). Vzhledem k svému pochybnému vztahu ke sportu jsem se této události zúčastnil ze povinnosti, ale byl jsem vskutku překvapen širokou nabídkou, z které bych si, mít více financí, byl schopen vybrat i já.

Ve středu jsme byli roztrženi podle oborů (tato procedura mi připadala jako třídění odpadu). Aktivní studenti vyšších ročníků se na každém institutu seskupují do tzv. Fachschaften, které mají za úkol organizaci různých studentských aktivit, filmových večerů aj. a také provádění zahraničních studentů po univerzitě. Já jsem byl jediným studentem, který přijel navštívit slavistiku (údajně za posledních několik let), takže jsem byl nejen proveden po institutu a knihovnách, ale také seznámen s nadšeným vedoucím katedry, jeho zástupci, sekretářkou a knihovnicí.

V posledních dvou dnech jsme ještě absolvovali prohlídku Bernu a akademicky slavnostní začátek semestru (za účasti rektora a děkanů), čímž „Integrační týden“ skončil. Neznamená to však jistý konec integrace. ESN (Erasmus Student Network) organizuje každý měsíc různé přednášky nebo výlety a pro zájemce existuje i možnost pokračovat v kurzech němčiny (ovšem se stejnou vyučující).

Viktor Tichák

Sociálně znevýhodněné děti z Olomouce tentokrát ve Sluňákově

Děti z olomouckých zařízení péče o dítě se tentokrát za doprovodu dobrovolníků z České asociace studentů psychologie věnovaly ekologii. V neděli 6. listopadu vyrazily v rámci projektu „Spolu v pohybu“, financovaného Magistrátem města Olomouce, do Sluňákova – centra ekologických aktivit. Na program „Jak se vyrábí kniha“ se sešlo celkem 16 dětí ve věku 6–14 let z Dětského domova v Olomouci a olomoucké pobočky Fondu ohrožených dětí, jejich vychovatel a osm dobrovolníků sdružených v Action Teamu České asociace studentů psychologie, o.s.

Za vedení lektorek ze Sluňákova si děti nejprve povidaly o svých oblíbených knihách a o tom, čím vším se mohou knihy lišit. Poté poznávaly materiály, ze kterých mohou být knihy vyrobeny nebo na které se dá psát – dozvěděly se tak třeba, že kromě dřeva se dá použít i lýko, bambus, kůže, ale také bavlna a hedvábí. Nakonec si děti samy vyrobily vlastní recyklované papír a kreativně ztvárnily různé podoby toho, jak může být papír využit. Domů si kromě svých děl odnášely i spoustu nových informací.

Výlet do Sluňákova je v pořadí již druhou akcí v projektu „Spolu v pohybu“, který navazuje na minulé aktivity Action Teamu ČASP. Toto sdružení působí při Katedře psychologie FF UP a akce pro sociálně znevýhodněné děti pořádá již od roku 2004. V současné době spojuje Action Team přibližně 20 dobrovolníků, kteří s dětmi plánují vyrazit ještě do Aquaparku Haná v Olomouci.

Text a foto Lucie Viktorová

47. číslo časopisu 25fps

Hlavní téma nového čísla internetového filmového magazínu 25fps, který vzešel z řad studentů olomoucké filmové vědy, přináší podrobnou analýzu díla významného českého režiséra Františka Čápa (včetně jeho jugoslávské tvorby). Prostor dostal také snímek Václava Vorlíčka Kdo chce zabít Jessii? včetně rozhovoru s tvůrcem. Oddíl světové kinematografie přináší dva portréty významných osobností – animátora Jurije Norštejna a herce Jima Carreyho.

Více na www.25fps.cz.

Kulatiny paní profesorky Ingeborg Fialové

Onehdy jsem vysedával na pařezu, co zbyl po stromu, který rostl moc vysoko. Všude kolem samá kulatina. Pořád mě něco ponoukalo. Pak jsem na to přišel. Pomohla mi němčina: doch, doch. Hned mi svítilo. Na světě je hodně kulatin, ale jedny zrovna klepou na dveře. Naše paní profesorka FF, Fiala Fürst, oder Inge.

Napadá mě, že ji znám poměrně nedlouho. Pořádně teprve poté, co se vynořila z dobrovolného vyhnanství. Ale od té doby dává o sobě vědět velmi výrazně, jak svým rozměrem spirituálním, duchovním, tak temporálním, světským. A to zejména ve věcech nám všem velmi blízkých.

Jako správná literární historička nepadá do pastí, které na badatele líčí holá fakta. Jeden z nich velmi snadno zabloudí a ani se mu pak z nich nechce ven. Inge, řečeno jazykem dneška, datovými bázemi brouzdá. Ale na nich pak vystaví budovu, v níž všechno spolu souvisí. Dává smysl. A když to čtete, její Wahrheit má i Dichtung.

Jako správná akademická občanka trpí tím, že, řečeno slovy klasiků, časy vzdělanosti se začínají mračit. Přednější se stává kvantita tvorby i prostředků. A plošnost. Co se nedá měřit, neplatí. Náš pan profesor Hrdlička na státním reálném gymnáziu si často posteskl nad neúčtou k filozofii, kterou nám přednášel. Vážít, měřit, prodát, jíst se to nedá, kopat se do toho nedá, co s tím? Naši Inge bytostně vadí všechna opatření, z této zásady se rodící. Co na tom, že svůj odpor někdy odívá do plátna hrubšího. Během našich studií jsme zažili i znamenité osobnosti, které formou podání někdy nevyvíkaly. Mám na paměti krákoravé hodiny s Pavlem Trostem. Vypadalo to dokonce, že tuto formu sdělování volí zcela úmyslně, aby si posluchače vytřídlil.

Je tu ještě jeden rozměr, který mi na paní profesorce imponuje. Má v sobě cosi ze vzpoury rodu téměř titánského. Rebeluje, i když to vypadá, že vzhledem k nynějším věcným záměrům má sotva šanci uspět. Nic ale nevzdává jen tak.

Nemá ráda vzdělanostní manažery.

Ale má ráda kočky. Jistě to není náhoda. Jak známo, jsou to jedinci zcela sví, kteří se nedají koupit. Tím nemyslím, že na trhu nejsou. Lidi se prý někdy svým oblíbeným v něčem podobají. Jak je to u klasika? Donec eris felis, atd., tedy dokud budeš kočka, je všechno v pořádku. Inge i klasik prominou.

Inge přitahují tajemství. Hraje ráda taroky. Mimochodem jsem se ve Wikipedii, kde jinde, dočetl, že v Čechách se taroky prakticky nehrály. Až vlivem studentů z Moravy se začaly prosazovat hlavně v Praze v rámci vysokoškolských kolejí. Že by Inge? Nevím, jestli hraje velkou či malou arkánu, ale prý se z toho dá věštit budoucnost. Kult v tom prostě je, i když tu jde o okult.

Pro vinšování se vrátím ke klasikům. Časy se zkulatilily a tak dle zvyku anglického *Timilá Ingeborg* napřed přeju dobré zdraví, *good health*. Pak *wealth*. *Wealth* jak známo znamená materiální blaho, čili dobré bydlo. Nemá ho být příliš. Lidi to kazí. Univerzitním profesorům ale moc velký blahobyt nehrozí. Nakonec se přeje *wisdom* – moudrost. Moudrost je ale výsada stáří a Ty jsi ještě tak mladá.

Tak nakonec ještě přeju Tobě i nám všem, abys nepřestala být svá. Ujišťuju Tě, že i když tempora fuerint nubila, multos numerabis amicos.

Tož tak.

Jaroslav Macháček

Téma: „Evropo, vymíráš!“

Pod záštitou Mons. Jana Graubnera uspořádaly Moravsko-slezská křesťanská akademie (MSKA), etická komise FNOL a LF UP a Muzeum umění v Olomouci 22. října v Arcidiecézním muzeu Olomouc XII. bioetickou konferenci na téma „Evropo, vymíráš!“.

V úvodu účastníci uctili památku prof. Dagmar Hauftové, CSc., organizátorky většiny bioetických konferencí, která letos v červenci neočekávaně zemřela.

V úvodním slovu Mons. Josef Nuzík připomněl aktuálnost tématu, které bohužel nechává mnoho našich spoluobčanů chladnými. „Z vlastní zkušenosti mohu potvrdit, jakým darem je početná rodina, a to nejen pro ně samé,“ řekl mons. Nuzík.

Teoretický úvod k tématu konference ve své přednášce „Revoluční změny v demografickém chování v Evropě“ uvedl přední český a světový demograf prof. Zdeněk Pavlík, DrSc., čestný předseda České demografické společnosti, mj. také někdejší pracovník demografického oddělení OSN v New Yorku.

Demografie je chladný vědní obor, nečinící si nároky na ideologizování a operující s fakty a daty, na které by společnost měla reagovat. Možný příklad takové reflexe zazněl v přednášce Mgr. Evy Mitechell ze Sociologického ústavu AV ČR „Podpora rodin s dětmi v evropských zemích; reflexe změn demografického chování?“. „Stanovení například indexu závislosti vůbec není jednoduché, stejně jako operování s tímto parametrem,“ zaznělo v její přednášce.

„Porodnost a potratovost“ – téma přednášky MUDr. Petra Závodného, CSc., z Porodnicko-gynekologické kliniky LF a FNOL, zaujalo řadou konkrétních dat (např. v roce 2010 se u nás narodilo 49 % dětí mimo manželství). Na tuto přednášku pak prof. Květoslav Šípr, člen Papežské akademie pro život, reagoval diskusním příspěvkem, kterým s ještě větším důrazem poukázal na nepříznivé důsledky vývoje porodnosti a potratovosti. MUDr. Yvona Hřčková z I. interní kardiologické kliniky LF a FNOL ve fundovaném sdělení „Hormonální antikoncepce“ poukázala mj. na všechny její zdravotní komplikace. Psychiatrička z Pastoračního úseku Arcibiskupství olomouckého MUDr. Jana Krausová v přednášce „Poznámky k příčinám a důsledkům populační krize z pohledu psychiatra“ uvedla řadu vlastních zkušeností, které auditorium velmi zaujaly. Dnes se nejen u mladých lidí zafixovala jako zcela normální „antikoncepční mentalita“. Na její opačnou stranu byla zaměřena přednáška „Antikoncepce – zásah do lidské přirozenosti“, kterou přednesl P. Mgr. Pavel Maria Mayer OP z Kláštera dominikánů v Olomouci a nemocniční kaplan.

Přednášky, diskuse a celý průběh konference potvrdily vhodnou volbu aktuálního tématu. Odpověď na zvolání „Evropo, vymíráš!“ by měla být vedena rozumem i srdcem. Lhostejnost k těmto problémům se nemusí v budoucnu vyplatit.

Prof. MUDr. Jiří Ehrmann, CSc., II. interní klinika – gastro-enterologická a hepatologická LF a FNOL; – red-

Hradební zahrady: přijďte a hlasujte

Milí studenti, vážené kolegyně, vážení kolegové, dovoluujeme si Vám oznámit, že Univerzita Palackého ve zkušebním provozu otevřela obnovené hradební zahrady za budovami Křížkovského 8 až 14, a to v době od 7. 30 do 15. 00 hodin. Možnost navštívit nedávno zrekonstruované prostory potrvá až do 21. listopadu. Zveme Vás tímto na prohlídku.

Bude-li se Vám prostor líbit, budeme vděční, dáte-li projektu/UP hlas v soutěži „Můj projekt ROP“, která probíhá na adrese:

www.mujsprojekt.eu/dr-cs/namesti-navsi-a-parky/okres-olomouc/parkanove-zahrady-univerzity-palackeho-v-olomouci.html#objekt.

Více informací o hradebních zahradách a jejich rekonstrukci naleznete na webových stránkách UP a na stránkách Žurnálu Online:

www.zurnal.upol.cz/zprava/clanek/navstivte-obnovene-parkanove-zahrady/.

Jméno řešitelského týmu projektu „Parkánové zahrady Univerzity Palackého v Olomouci“ prof. Lubomír Dvořák, CSc., prorektor UP pro regionální rozvoj Ing. Jiřina Menšíková, tajemnice Filozofické fakulty UP

Mezinárodní komise pro optiku...

vak Journal of Physics, Acta Physica Slovaca, Optics Letters a Acta Physica Polonica. Působil jako člen organizačních a poradních výborů několika kongresů ICO a v letech 1987–1990 byl jejím místopředsedou ICO. Mezi jinými oceněními obdržel v roce 2002 státní cenu České republiky – Medaili Za zásluhy I. stupně. Spolu s devíti dalšími osobnostmi české vědy byl nominován do soutěže o Národní cenu vlády Česká hlava 2009, která je jako česká obdoba Nobelovy ceny udělována za mimořádný výsledek dosažený v oblasti výzkumu a vývoje. Je prvním proslavitelem Přednášky významného absolventa UP (2003).

Cenu Galilea Galileiho uděluje Mezinárodní komise pro optiku každým rokem osobnosti, která mimořádně přispěla k rozvoji optiky za srovnatelně nevhodných okolností. Představuje předání Galileovy medaile darované Italskou společností optiky a fotoniky (Societa Italiana de Optica e Fotonica), finanční podporu účasti na nejbližším generálním shromáždění a podporu budoucích aktivit příjemce. (Více na www.ico-optics.org)

Dokončení ze str. 1

-mh-, -red-, foto archiv OK

Aktuální dění na zpravodajském webu

ZURNAL
ONLINE III

www.zurnal.upol.cz

Mimořádné setkání akademické obce AVU

Počátkem listopadu se k mimořádnému setkání sešla akademická obec Akademie výtvarných umění v Praze. Na programu bylo seznámení studentů i pedagogů se „závažnými skutečnostmi“, které vyplývají ze současného stavu projednávání věcného záměru zákona o vysokých školách a věcného záměru zákona o finanční pomoci studentům, „což může směřovat ke snížení počtu studentů v senátu, školnému, snížení kompetence vysokých škol a zavedení funkčních míst profesorů a docentů“.

Akademický senát UK se připojil ke stanovisku RVŠ

Jak vyplývá z usnesení Akademického senátu UK ze 14. října, jeho členové se ztotožnili s výhradami obsaženými v materiálu „Připomínky UK k pracovnímu návrhu věcného záměru zákona o vysokých školách“ a podpořili stanoviska Rady vysokých škol a její Studentské komory i České konference rektorů.

Na VŠCHT proběhly volby kandidáta na nového rektora

Akademický senát VŠCHT zvolil 21. října kandidátem na funkci nového rektora prof. Karla Melzocha, CSc., bývalého děkana Fakulty potravinářské a biochemické technologie. Předpokládá se, že se nový rektor ujme své funkce od 1. ledna 2012.

UJEP slaví 20. výročí založení

V rámci oslav 20. výročí založení pořádala Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem 3. listopadu slavnostní večer, v jehož průběhu byly předány pamětní listy a medaile, stipendia primátora města Ústí nad Labem, starostů městských obvodů a vybraných severočeských měst.

Přijímací řízení na MU zahájila soutěž pro uchazeče

Netradiční soutěží pro uchazeče zahájila Masarykova univerzita přijímací řízení do bakalářských a magisterských oborů pro akademický rok 2012/2013. Soutěžní hra MuniQuest, při níž mohou zájemci o studium poznat různorodost studia i života na MU a v Brně také ze vzdálených míst ČR, odstartovala 1. listopadu v den otevření přijímacího řízení. Hra spočívá v hledání konkrétních míst na univerzitě pomocí souřadnic GPS, tzv. pointů, kde budou zájemci získávat informace a soutěžní body.

Zdroj: internetové stránky VŠ

-red-

Veřejné finance v ČR – jak na tom vlastně jsme?

Nemine den, kdy by laická i odborná média neinformovala o více či méně povážlivém stavu veřejných financí u nás. Tato oblast je navíc nejen tématem týkajícím se České republiky, ale i většiny zemí EU a potažmo všech vyspělých států světa.

I když je celková výše vládního i veřejného zadlužení v České republice v porovnání s většinou zemí EU na relativně nízké úrovni, vykazují schodky zadluženosti vlivem stagnace a poklesu HDP rostoucí trend. Jakkoliv přijetí eura Českou republikou není v současnosti politickou ani ekonomickou prioritou, Česká republika vlivem výše zadluženosti neplní Maastrichtské konvergenční kritérium na dlouhodobě udržitelný stav veřejných financí. V prosinci 2009 byla také již podruhé s Českou republikou (poprvé mezi léty 2004 a 2008) zahájena Procedura při nadměrném schodku podle článku 126(6) Smlouvy o fungování EU (tzv. Lisabonské smlouvy).

Výše uvedené kritérium je splněno, pokud poměr plánovaného nebo skutečného schodku veřejných financí k HDP nepřekročí referenční hodnotu 3 % HDP a poměr vládního zadlužení k HDP nepřekročí doporučenou hodnotu 60 % HDP. Kritérium dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí je splněno pouze tehdy, jsou-li udržitelná a kumulativně splněna obě dvě fiskální kritéria současně, tj. kritérium vládního deficitu v běžném roce i celkového vládního dluhu.

Jestliže v roce 2007 vykazoval schodek veřejných financí pouze 0,7 % HDP. V souvislosti s nástupem finanční krize, která se posléze změnila v krizi hospodářskou, začal schodek narůstat. V roce 2008 činil už 2,7 % HDP a v roce 2010 dokonce 5,8 % HDP, čímž téměř dvakrát převyšoval doporučenou hodnotu. V letošním roce je schodek plánován na 4,6 % HDP, přičemž kritérium by mělo být splněno v roce 2013 (2,9 % HDP). V roce 2009 začal akcelarovat i nárůst vládního dluhu, kdy dosáhl 35,3 % HDP, v letošním roce přesáhl 42 % HDP a stále pozvolně roste, referenční hodnota se však nezdá být bezprostředně ohrožena.

Většina zemí EU i členských zemí eurozóny vykazovala v roce 2010 často i podstatně horší hodnoty vládního dluhu. Z nejvyšších ekonomik jde například o Francii (vládní dluh 84,2 % HDP), Velkou Británii (76,7 % HDP) a Německo (75,3 % HDP). Extrémní zadlužení vykazuje Řecko (přes 160 % HDP) a Itálie (přes 120 % HDP), naopak například Estonsko pouze 8,1 % HDP.

Z výše uvedeného plyne, že aktuální stav veřejných financí je v porovnání se zbytkem Evropy u nás relativně dobrý. Výše vládního dluhu nás řadí po bok severovýchodních zemí Dánska, Švédska a Finska, které jsou považovány spíše za vzor umír-

něné fiskální politiky. Česká republika se tak těší důvěře investorů – na jedné z podzimních emisí státních dluhopisů byly české cenné papíry úročeny naprosto srovnatelnými úrokovými sazbami jako dluhopisy Německa, Švýcarska, Japonska a jiných stabilních, vyspělejších a větších zemí.

Hodnoty deficitu veřejných financí a vládního dluhu však nutí vládu přijímat reformní opatření a úsporný rozpočet tak, aby nejspíše v roce 2016 bylo dosaženo vyrovnaného hospodaření státu a územních samosprávných celků (obcí a krajů). Přesto je státní rozpočet na rok 2012 navrhován s deficitem 105 mld. Kč. Není se co divit, již tento rok úroky vyplácené ze státního dluhu dosáhly částky 64 mld. Kč. Při troše nadsázky se dá říct, že současnými deficity hradíme dříve vytvořené dluhy. Jen pro zajímavost lze uvést, že veřejné finance České republiky se v současnosti zadlužují průměrným tempem přes 4 000 Kč za sekundu!

Při letním pohledu na státní rozpočet je vidět, že k meziročním změnám dochází jak na straně příjmů, tak i výdajů. Daňová reforma by neměla již dále zvyšovat přímé zdanění práce a kapitálových výnosů, ale měla by spočívat spíše na úpravě v oblasti nepřímých daní. Od 1. 1. 2013 tak dojde ke sjednocení dvou sazeb daně z přidané hodnoty na 17,5 %. I když výše této daně není v rámci EU nejvyšší (Dánsko 25 %), lze ji již považovat za hraniční, aby nedocházelo ke známému efektu vytěšňování investic (financování schodku státu zvýšením daní snižuje daňovým poplatníkům dostupnost důchodu, a omezi tak jejich soukromé investice).

V oblasti výdajových kapitol nás nejvíce zajímá Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. V roce 2009 hospodařilo ministerstvo s rozpočtem 134 mld. Kč, avšak v letošním roce rozpočet klesl na 127 mld. Kč. Pro rok 2012 je rozpočet ministerstva plánován na 137 mld. Kč, pouze se tedy dostane na svoji hodnotu před třemi lety (součástí úsporných opatření pro rok 2012 je mimo jiné i snížení normativu na studenta VŠ o 5 000 Kč). Nabízí se mnoho otázek, proč je sféra školství a vysokého školství fakticky – nikoliv proklamativně – stále mimo oblast vládních priorit a vládního zájmu. Jednou z možných odpovědí je určitá setrvačnost a zpoždění při inkasování výhod z investic do vzdělání a výzkumu. Vláda prostě dává přednost krátkodobým řešením a efektům a samozřejmě také splácení existujícího dluhu. Dalším vysvětlením může být to, že pedagogové a studenti nedovedou a zřejmě ani nechťejí být účinnou nátlakovou skupinou prosazující si zájmy silou nebo stávkou.

Svoji pozornost by vláda měla obrátit i ke zvýšení transparentnosti ve všech činnostech při správě veřejných prostředků a také k odhodlanému boji proti korupci. Podle nejrůznějších odhadů zmizí každý rok z veřejných rozpočtů kvůli korupci až 100 mld. Kč. Snadno si dokážeme představit, jak by se zlepšila konsolidace veřejných financí České republiky, kdyby tyto prostředky byly ušetřeny a jak by se současně zlepšila konkurenceschopnost, kdyby byly tyto peníze věnovány na školství, vědu a výzkum a infrastrukturu.

Doc. Richard Pospíšil, Ph.D., KAE FF

Knihy ve zkratce

Autor: Jindřich Jurás

(Karel Hýnek Mácha: Máj)

Upozornění redakce

Upozorňujeme, že vzhledem k nadcházejícímu státnímu svátku 17. 11. vyjde další číslo Žurnálu UP až 25. listopadu (s uzávěrkou 21. 11.).

Děkujeme za pochopení.

Redakce

Žurnál UP, týdeník. Vydává Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, 771 47 OLMOUC, IČO 61989592. Redakce: tel. 585 631 781, 585 631 782, fax 585 222 731, e-mail: velenamazochova@upol.cz, milada.hronova@upol.cz, http://www.zurnal.upol.cz. Ročník 21, 2011/2012. Odpovědná redaktorka: V. Mazochová. Výkonná redaktorka: M. Hronová. Spolupracovníci redakce: O. Martinek, L. Skácelíková. Jazyková úprava: L. Skácelíková. Technická redakce: M. Cyprová. Členové redakční rady: F. Dienstbier, J. Fiala, R. Hanuš, F. Chmelík, J. Chrastina, M. Kolář, M. Malacká, H. Marešová, V. Mihal, T. Opatrný, T. Parma. MK ČR E 12524. ISSN 1804-6754. Tiskne Polygrafické středisko Vydavatelství UP. Uzávěrka 7. 11. 2011. Vychází 11. 11. 2011. Uzávěrka příštího čísla je 21. 11. 2011. Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpným závodem Severní Morava, č.j.: 3185/95-P/1 ze dne 21. 11. 1995.